

**UCHWAŁA NR LIX/542/2021
RADY MIEJSKIEJ W RADOMIU**

z dnia 28 czerwca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Miejska w Radomiu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021 - 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Radomia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Radomiu

Kinga Bogusz

Załącznik do uchwały Nr LIX/542/2021
Rady Miejskiej w Radomiu
z dnia 28 czerwca 2021 r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA RADOMIA
NA LATA 2021 – 2023**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	4
I.I.	Wyjaśnienie skrótów i wyrażeń.....	6
II.	Podstawy prawne Programu.....	7
III.	Diagnoza demograficzno –społeczna.....	7
IV.	Analiza SWOT.....	18
V.	Adresaci Programu.....	19
VI.	Zasoby Gminy Miasta Radom.....	20
VII.	Cele Programu.....	22
VIII.	Źródła finansowania Programu.....	25
IX.	Monitoring i ewaluacja.....	25

I. Wprowadzenie

Według Powszechnej Deklaracji Praw Dziecka ONZ „rodzina jest naturalną i fundamentalną jednostką społeczeństwa i podlega ochronie ze strony zarówno społeczeństwa jak i państwa”. Młody człowiek, będąc częścią rodziny, przyswaja sobie wiedzę o otaczającym go świecie i to od niej zależy późniejsze jego postępowanie, rozumienie otaczającej go rzeczywistości. Rodzina jest miejscem spotkania różnych pokoleń, które pomagają sobie wzajemnie w osiągnięciu pełniejszej mądrości życiowej oraz w godzeniu praw poszczególnych osób z wymaganiami życia społecznego. Rodzina i jej funkcjonowanie jest istotnym środowiskiem, które może optymalizować rozwój sfer emocjonalnych, intelektualnych i społecznych dziecka, ale może także zaburzać lub hamować biologiczne uwarunkowania jego różnych sfer rozwojowych. Każda rodzina tworzy swój własny, niepowtarzalny system opiekuńczo-wychowawczy i socjalizacyjny. To, czego uczymy się w rodzinie, pozostaje na całe życie. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja niezbędne potrzeby swych dzieci, ponieważ środowisko rodzinne stanowi źródło miłości i akceptacji, daje poczucie bezpieczeństwa przez spójność wewnętrzną i obecność osób, na które można liczyć. Rodzina wpływa na osobowość, kształtując losy jej członków. Jeśli jej kondycja pogarsza się to wpływa destrukcyjnie na funkcjonowanie nie tylko jednostki, ale również społeczeństwa. Zaburzone funkcjonowanie jednego z członków rodziny uderza w cały system rodzinny, a zwłaszcza w dziecko, jako najsłabsze jego ogniwo. Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, wówczas instytucje i służby do tego powołane są zobligowane do jej wspierania, a także podjęcia stosownych działań minimalizujących destruktywny wpływ postępowania dorosłych na dziecko. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych obejmuje szereg planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich realizowania. Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej rzeczywistości. Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcyjności w realizacji funkcji psychospołecznych. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy.

Zgodnie z Uchwałą Nr 254/2011 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 21 grudnia 2011 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został wyznaczony na realizatora zadań z zakresu

wspierania rodziny, wynikających z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

„Program Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021-2023”, zwany dalej Programem jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w mieście Radom od 2012 roku. Stanowi ciąg działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzenie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Uwzględnia również rozwiązania w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb.

Program został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zgodnie z którym, do zadań własnych gminy należą:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem

systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust.3,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

Program wspierania rodziny wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę Miasta Radomia na rzecz:

- wzmocnienia rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji,
- zapewniania właściwej opieki dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy osób dorosłych,
- kształtowania pozytywnego wizerunku rodziny,
- wspierania kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie sytuacji, w których dziecko musi opuścić własną rodzinę. Program zakłada dalsze integrowanie, rozwój i wzmocnienie działań instytucji i organizacji działających w Radomiu w zakresie wspierania rodziny. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji tj. Ośrodka pomocy społecznej, szkół, sądu, policji, itp.

I.I. Wyjaśnienie skrótów i wyrażeń.

Program wspierania rodziny – zwany dalej Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021 -2023;

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu;

PPP – Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna;

NGO – Organizacje pozarządowe - to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku;

POJ – Publiczny Ogródek Jordanowski;

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Placówki wsparcia dziennego – są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

Asystent rodziny – to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny przez pewien czas, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła ona pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzaniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci;

Rodzina wspierająca – to taka, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- a) opiece i wychowaniu,
- b) prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- c) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

II. Podstawy prawne Programu

Przyjęte do realizacji w Programie wspierania rodziny zadania są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz innych ustawach i przepisach towarzyszących działalności instytucjonalnej pomocy społecznej.

III. Diagnoza demograficzno – społeczna

Radom jest miastem na prawach powiatu położonym w centralno – wschodniej Polsce,

w województwie mazowieckim, położony nad rzeką Mleczną. Miasto znajduje się w dorzeczu środkowej Wisły i Pilicy. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego miasto zamieszkuje **211 371 mieszkańców** (stan na 2019 r.) w tym 111 152 kobiety i 100 219 mężczyzn. Radom plasuje się na 14 miejscu pod względem liczby ludności wśród miast w Polsce.

Tabela 1. Statystyka mieszkańców według wieku.

LICZBA LUDNOŚCI	2017	2018	2019
Ogółem,	214.566	213.029	211.371
w tym :			
wiek przedprodukcyjny	30.817	30.827	36.469
wiek produkcyjny	135.623	132.778	124.252
wiek poprodukcyjny	48.126	49.424	50.650

Opracowano w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba ludności w Radomiu w 2019 roku w stosunku do roku 2018 zmniejszyła się o 1658 osób. Widoczny jest stopniowy spadek liczby mieszkańców. Najbardziej liczną grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, zaś liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym jest niższa niż liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Pod względem wielkości drugą grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast najmniejsza część społeczeństwa miasta, to osoby będące w wieku przedprodukcyjnym. Struktura wiekowa radomian nie odbiega znacząco od średniej dla kraju, ale zauważalne są w niej negatywne tendencje związane ze starzeniem się społeczeństwa. Ilość osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta i na przestrzeni lat 2017-2019 zwiększyła się o 1.226 osoby. Przyczyn zjawiska starzenia się radomian jest wiele. Są to min.: zmiana modelu rodziny, późniejsze decyzje o rodzicielstwie, duże bezrobocie powodujące niepewność sytuacji, które również mają wpływ na decyzje o rodzicielstwie, emigracja w związku z poszukiwaniem pracy. W efekcie zmniejsza się liczba osób młodych, natomiast wzrasta liczba osób starszych, które pozostają w Radomiu.

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem

się społeczeństwa, przyczynią się do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać stale powiększającą się liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym.

Wiele współczesnych rodzin żyje w izolacji emocjonalnej i społecznej, ogranicza czas dla dziecka, nie wypełnia prawidłowo swych zadań rodzicielskich, powodując tym samym trudności wychowawcze u dzieci i młodzieży. Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej borykają się z wieloma problemami powodującymi ich dysfunkcjonalność. Większość z nich zmagają się z kilkoma problemami jednocześnie, wśród najczęściej występujących/zdiagnozowanych należy wymienić ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, alkoholizm, narkomania, przemoc domowa, przestępczość. Instytucje wspierające rodzinę starają się łagodzić sytuację osób i rodzin przez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy - praca socjalna wobec indywidualnych osób i rodzin, praca z grupą, aktywizowanie społeczności lokalnej, promowanie działalności wolontarystycznej. Ich głównym celem jest pomoc środowiskom wykluczonym społecznie oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, przez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie ich do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji. Ponadto osobom i rodzinom należy zapewnić środki na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych lub stworzyć takie warunki, żeby środki te mogły zdobyć we własnym zakresie.

Podstawą określenia celów niniejszego Programu jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu. Mówiąc o przyczynach trudnej sytuacji życiowej osób zgłaszających się o pomoc do MOPS w Radomiu konieczne jest przeanalizowanie danych ilościowych dotyczących udzielonej pomocy. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w stosunku do ubiegłych lat systematycznie spada. W 2020 roku z różnych form świadczeń na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało łącznie 5.021 środowisk, natomiast w 2019 roku – 5.425 środowisk – pod tym pojęciem należy rozumieć osoby samotne lub rodziny, tworzące gospodarstwa domowe, w których żyje 8.766 osób, co stanowi około 10 % mieszkańców Radomia.

Tabela 2. Powody udzielania pomocy przez MOPS w Radomiu

Powód trudnej sytuacji życiowej	2019	2020
Ubóstwo	3.664	3.699
Bezrobocie	3.149	3.070
Niepełnosprawność	2.220	1.886
Długotrwała lub ciężka choroba	1.108	793
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	512	461
Alkoholizm	255	188
Narkomania	10	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym - wielodzietność	245 95	203 87
Bezdomność	210	175
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	50	63
Zdarzenia losowe	12	19
Sieroctwo	6	2
Przemoc w rodzinie	12	8

Dominującymi problemami rodzin korzystających z pomocy MOPS w Radomiu w 2020 roku były:

- bezrobocie – 61,15%,
- niepełnosprawność – 37,57%,
- długotrwała choroba – 15,8 %,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - 9,1%,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 4%.

Z powyższego wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa był dominujący w przypadku 664 środowisk z 5.021 korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu (stan na dzień 31.12.2020 roku). Należy zauważyć, że nie oznacza to jednak, że w przypadku pozostałych środowisk on nie występował. Najczęściej bezradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, niepełnosprawność, czy przemoc domowa.

Jednym z problemów współczesnych rodzin są trudne warunki ekonomiczne. Zdobywanie środków utrzymania staje się coraz bardziej czasochłonne i rodzice niejednokrotnie zaniedbują inne obowiązki (np. wychowawcze). Wiele rodzin dotkniętych jest bezrobociem. Utrata pracy zawodowej najczęściej negatywnie wpływa na atmosferę w rodzinie powodując napięcia i poczucie zagrożenia. Mimo poprawy sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych polskich rodzin, bezrobocie jest nadal czynnikiem, negatywnie wpływającym na funkcjonowanie rodziny w społeczeństwie. Jak wynika z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu ogólna liczba osób bezrobotnych w 2020 roku wyniosła 11.300 (stan na grudzień 2020 roku). W 2019 roku było to 10.264, natomiast w 2018 roku 11.123.

W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków, czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. Osoby te określa się najczęściej terminem „ludzi z niepełnosprawnością” rozumiejąc niepełnosprawność jako czasowe lub trwałe obniżenie sprawności psychofizycznych funkcji organizmu. Niepełnosprawność choćby jednej osoby w rodzinie, to obok bezrobocia kolejny problem często destrukcyjnie oddziałujący na funkcjonowanie całej rodziny. Z analizy środowisk korzystających z pomocy tut. Ośrodka wynika, że w 2020 roku w 1.886 rodzinach występował problem niepełnosprawności. Należy nadmienić, że w 2019 roku problem ten dotyczył 2.220 środowisk, a w 2018 roku 2.387 środowisk.

Kolejną dysfunkcją często występującą w środowiskach korzystających z pomocy tut. Ośrodka jest uzależnienie. Z dostępnych publikacji wynika, że w XXI wieku najczęściej rozpoznawanymi uzależnieniami są alkoholizm, niktynizm, narkomania, zaburzenia odżywiania, sieciologizm, pracoholizm, hazard oraz seksologizm. Coraz częściej do grona nałogów zalicza się uzależnienie od gier komputerowych, a także od telefonu komórkowego. Występowanie któregośkolwiek z uzależnień generuje różnego rodzaju problemy rodzinne, gdyż wpływa na funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Pojawiają się kryzysy, nasilają się trudności interpersonalne oraz spada poziom bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Alkoholizm stanowi problem społeczny i przyczynia się do występowania patologii społecznych. Za rodzinę z problemem alkoholowym uważa się rodzinę, w której choćby jedna

osoba pije w sposób przynoszący szkodę. Człowiek pijący w sposób uzależniony lub nadmierny dostarcza wszystkim innym problemów życiowych, finansowych i emocjonalnych, co sprawia, że cała rodzina boryka się z szeroko rozumianym "problemem alkoholowym". W 2020 roku w 188 przypadkach, jako jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej wskazywano problem uzależnienia od alkoholu. Działania podejmowane przez Gminę Miasta Radomia w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych są zgodne z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 rok (przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr XLVI/421/2020 z dnia 30 listopada 2020 roku).

Uzależnienia są jednym z największych zagrożeń współczesności, gdyż obserwujemy gwałtowny wzrost liczby osób uzależnionych, a dotyka to głównie dzieci i młodzieży. Młodzi ludzie, szczególnie u progu dorastania podejmują wiele różnorodnych, niekiedy zupełnie nowych dla nich zachowań, są podatni na różne „nowinki” – często szkodliwe dla ich zdrowia. Uzależnienie od komputera, telefonu bądź tabletu jest zagrożeniem cywilizacyjnym, coraz mocniej nasilającym się w obecnym stuleciu. Grupą najbardziej podatną na wpływ nowoczesnej technologii jest grupa ludzi młodych, coraz częściej także małych dzieci, które od najmłodszych lat posługują się komputerem oraz mają dostęp do internetu. Człowiek uzależniony nie może się sam uratować. Jest mu niezbędna pomoc z zewnątrz. Wydostanie się z nałogu wymaga ogromnego trudu i zaangażowania wielu osób. Istnieje cały system pomocy i leczenia, jednakże największą moc oddziaływania ma zdrowa i silna rodzina, oparta na pełnej, zdrowej miłości, którą rodzice obdarzają nawzajem siebie i swoje dzieci.

Kolejnym problemem negatywnie oddziałującym na funkcjonowanie rodziny jest zjawisko przemocy. Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie jest zazwyczaj zjawiskiem permanentnym. Do głównych czynników ryzyka przemocy należą normy społeczne, które objawiają się w postaci przyzwolenia i akceptacji środowiska na tego typu akty. Inne czynniki to dziedziczenie wzorca przemocy, który może być przekazywany przez starszych członków rodziny na młodsze pokolenia – dzieci będące świadkami przemocy internalizują tego typu zachowania, które następnie są utrwalane w procesie socjalizacji. Uzależnienie i nadużywanie alkoholu oraz stres związany z problemami ekonomicznymi również przyczynia się

do występowania zjawiska przemocy. Od wielu lat na terenie Radomia podejmowane są działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Uchwałą Nr LIII/470/2021 Rady Miejskiej w Radomiu w dniu 22 lutego 2021 roku został przyjęty do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasta Radom na rok 2021. Powyższy Program stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie gminnym. Ponadto uchwałą Nr LIII/472/2021 został przyjęty do realizacji Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021 – 2025. Program stanowi integralną część systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który funkcjonuje na terenie Gminy Miasta Radomia. Jego zadaniem jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. Uchwałą Nr LIII/471/2021 został przyjęty do realizacji Program oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2021 - 2025. Program oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych adresowany do osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi część systemu działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym. Zadaniem programu jest uzupełnienie różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec sprawców. W MOPS w Radomiu funkcjonuje Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, który podejmuje działania z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, zajmuje się obsługą techniczno – administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia i realizacją procedury „Niebieskiej Karty”. Zgodnie z regulaminem Zespołu Interdyscyplinarnego działającym przy Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują stałe grupy robocze. W ich skład wchodzi m.in. pracownik socjalny, psycholog, dzielnicowy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel oświaty, służby zdrowia, kurator sądowy. W 2020 roku prowadzono 611 procedur "Niebieskiej Karty".

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta,

czy też przedstawiciela innej instytucji i organizacji pomocowej nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. MOPS podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych, czy wsparcie asystentów rodziny. Istotą pracy socjalnej jest to, że w procesie naprawczym wykorzystywany jest potencjał osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych na rzecz rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów. W 2020 roku pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPS pracujący w Dziale Pracy Socjalnej prowadzili działania z zakresu pracy socjalnej w stosunku do 1.384 rodzin. Podejmowane działania dotyczyły głównie rozwiązywania problemów bezrobocia, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych, zaniedbań w zakresie leczenia, konfliktów rodzinnych oraz przemocy. W 248 przypadkach realizacja pracy socjalnej odbywała się w oparciu o kontrakt socjalny, który stanowił pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc a pracownikiem socjalnym, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. W ramach kontraktu podejmowano wspólnie działania zmierzające do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin. W 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej pracowało 6 koalicji i 1 grupa obywatelska, które podejmowały działania związane z rozwiązywaniem problemu alkoholowego, poprawą sytuacji życiowej dzieci i ich rodzin.

Podobne koalicje budowane są na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin w ramach programu „Rodzina w remoncie”, którego celem jest szeroko rozumiane oddziaływanie na rzecz rodziny w kryzysie. Jego realizacja polega na tym, że w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin, powoływane są Zespoły Interdyscyplinarne, których celem jest oddziaływanie na rodzinę przy pomocy różnych czynników i budowanie dla niej sieci wsparcia. Do współpracy zapraszani są w zależności od sytuacji: przedstawiciele policji, pedagodzy szkół, wychowawcy, kuratorzy, psychologowie itp. Członkowie zespołów wspólnie diagnozują sytuację danej rodziny, ustalają plan działań i realizują podjęte zobowiązania. Ostatecznym celem wspólnej pracy jest doprowadzenie do rozwiązania lub przynajmniej złagodzenia istniejących problemów. Podstawą programu jest to, że rodziny wokół których budowane są zespoły, biorą czynny udział w jego pracach jako pełnoprawni partnerzy. W 2020 roku pracownicy MOPS powołali 4 takie zespoły. Ponadto w ramach mobilizowania osób do działania, pracownicy socjalni inicjują różnego rodzaju

grupy, prowadzą punkty konsultacyjne, a także działania z zakresu aktywizacji społecznej.

W 2020 roku Ośrodek zatrudniał 7 asystentów rodzin, którzy pracowali w 82 rodzinach. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzeniu w nim wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań uznawanych przez niego za niemożliwe do zrealizowania. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie osobom zagrożonym marginalizacją możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Nadrzędnym celem powinno być pozostawienie dziecka w stabilnym i bezpiecznym dla niego otoczeniu. Asystent rodziny może zostać przydzielony rodzinie przeżywającej problemy opiekuńczo – wychowawcze na wniosek pracownika socjalnego lub na mocy postanowienia sądu. Praca z rodziną prowadzona jest za jej zgodą oraz z jej aktywnym udziałem. W przypadku niewyrażenia zgody na współpracę przez rodzinę sąd opiekuńczy może w tym zakresie wydać stosowne zarządzenie zobowiązujące do współpracy z asystentem rodziny. W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny. W 2020 roku asystenci zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Radomiu współpracowali z rodzinami na mocy postanowienia sądu w 23 środowiskach.

Tabela 3. Rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny w latach 2017 - 2020 roku

	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	98	94	92	82
Liczba dzieci w tych rodzinach	230	204	163	156
Liczba asystentów rodziny	6	7	7	7

W ramach wsparcia rodzin, asystenci świadczą pomoc, prowadząc m.in.:

- warsztaty kompetencji wychowawczych, kładąc nacisk na leczenie, prawidłową pielęgnację i higienę osobistą, odpowiednie żywienie dzieci, stosowanie właściwych metod wychowawczych, ustalanie godzin aktywności i wypoczynku.
- warsztaty z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego z uwzględnieniem wypełniania

obowiązków domowych tj. zapewnienie członkom rodziny odpowiednich warunków do rozwoju, dbanie o czystość i porządek w mieszkaniu, podział ról i obowiązków, nabycie umiejętności przygotowywania odpowiednich posiłków

- warsztaty z zakresu organizacji czasu wolnego, kładąc nacisk na aktywne, rozwijające formy wypoczynku adekwatne do wieku dzieci, wspólne spędzanie czasu wolnego;
- edukację z zakresu budowania, wzmacniania więzi w rodzinie poprzez prawidłową komunikację, otwarte mówienie o swoich potrzebach i problemach, umiejętnie słuchanie siebie nawzajem; edukację w zakresie obowiązujących norm współżycia społecznego; edukację w zakresie najczęściej występujących problemów wychowawczych;
- edukację i trening w zakresie gospodarowania budżetem domowym, oszczędnego gospodarowania środkami finansowymi.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje sąd rodzinny. Natomiast Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu wykonuje postanowienia sądu, zapewniając opiekę. Mimo szeregu działań podejmowanych przez różne instytucje i podmioty działające na terenie Radomia w 2020 roku 51 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Natomiast procesem usamodzielnienia objęto 52 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodziny objęte wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu mają możliwość korzystania z następujących form pomocy:

- świadczenia pieniężne,
- świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze, udział w programach z zakresu integracji społecznej, interwencja kryzysowa), wykonywanie prac społecznie użytecznych, pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne), pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne wraz z dodatkami (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze), jednorazowe świadczenie na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, fundusz alimentacyjny, stypendia i zasiłki

szkolne, świadczenie "Dobry Start", dodatki mieszkaniowe.

Poza wsparciem finansowym rodziny z dziećmi mają możliwość korzystania z ulg w ramach Programu „Karta Rodzina Plus”. Do Programu w ramach partnerstwa przystąpiło dotychczas 54 podmioty oferujące atrakcyjne cenowo usługi i produkty. W 2020 roku w ramach Programu wydano 1.266 kart. Od początku realizacji Programu tj. od 2014 roku z oferty skorzystało 4.768 rodzin. Ponadto od 2018 roku Gmina Miasta Radomia realizuje Program „Karta Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością”. Program stanowi element polityki społecznej, ma pomóc poprawić warunki życia rodzinom osoby z niepełnosprawnością, a poprzez wdrożenie systemu ulg, zniżek i preferencji przyczyni się do podniesienia jej aktywności społecznej. Podstawowymi celami programu są:

- wzmocnienie aktywności społecznej i poprawy jakości życia radomskich rodzin z osobą z niepełnosprawnością,
- ułatwienie dostępu do edukacji, sportu, dóbr kultury i usług na terenie miasta Radomia,
- poszerzenia możliwości spędzania wolnego czasu rodzin osoby z niepełnosprawnością,
- potwierdzenia uprawnień do korzystania z ulg, zniżek i preferencji oferowanych przez uczestniczące w Programie podmioty.

W 2020 roku w ramach Programu "Rodzina Osoby z Niepełnosprawnością" zostało wydanych 1020 kart.

Gmina Miasta Radomia realizuje zadania zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Na terenie miasta Radomia utworzono punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, zlokalizowane przy ul. Reja 5 i przy ul. Struga 88. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje osobie fizycznej, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W 2020 roku zostało udzielonych 1073 porad prawnych i poradnictwa obywatelskiego. Rodziny korzystają również z pomocy rzeczowej, którą najczęściej w formie paczek żywnościowych, artykułów szkolnych, odzieży, zabawek świadczy wiele podmiotów. Poza pomocą finansową konieczne jest wsparcie rodzin innymi formami pomocy, które wzmocnią rodzinę. W celu skuteczności podejmowanych działań praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością.

Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy realizować zasadę podstawowej roli wychowawczej rodziny. Wspieranie rodziny, to bowiem działania nakierowane na jej wzmocnienie i rozwój.

Niewątpliwie pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym żyje i rozwija się człowiek jest rodzina. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najwartościowszym środowiskiem wychowawczym, które określa i stwarza warunki indywidualnego rozwoju osobowości jednostki. Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnymi dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

IV. Analiza SWOT

W programie zastosowano analizę SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Radomiu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; - profesjonalna i specjalistyczna kadra działająca w obszarze wspierania dziecka i rodziny; - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych; - zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy; - współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin; - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego 	<ul style="list-style-type: none"> - mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny; - niska gotowość do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów; - niski poziom świadomego rodzicielstwa u części rodzin; - wyuczona bezradność i roszczeniowość u części rodzin korzystających z pomocy społecznej; - przrzucanie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na instytucje; - brak pozytywnych wzorów osobowych w rodzinach z dysfunkcją, odrzucanie autorytetów - rosnąca niewydolność rodziców w procesie wychowawczym.

ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- działalność profilaktyczna i edukacyjna
Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych;
- funkcjonowanie na terenie miasta Ośrodka
Interwencji Kryzysowej;
- szeroki dostęp do bezpłatnego poradnictwa
specjalistycznego;
- realizacja programów na rzecz dziecka
i rodziny.

SZANSE

- wzmocnienie współpracy pomiędzy
instytucjami wspierającymi rodzinę;
- rosnące wsparcie finansowe dla rodzin
o charakterze socjalnym;
- zwiększenie liczby podmiotów działających
na rzecz rodziny;
- wzrost kompetencji osób pracujących
z rodzinami;
- rozwój usług realizowanych na rzecz
rodziny;
- realizacja programów profilaktycznych;
- rozbudowana polityka prorodzinna;
- wzrost świadomości i wiedzy na temat
wypełniania funkcji opiekuńczo –
wychowawczej przez rodziców.

- mały dostęp do lekarzy psychiatrów
dziecięcych, a także brak psychiatrycznego
oddziału szpitalnego, do właściwej diagnozy
przedłużających się zachowań
psychotycznych wśród dzieci i młodzieży

ZAGROŻENIA

- zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad
związków;
- zwiększenie skali problemu przemocy
w rodzinach;
- wzrost problemów opiekuńczo –
wychowawczych w rodzinach;
- wzrost kosztów utrzymania rodzin;
- wzrost patologicznych zachowań wśród
dzieci i młodzieży;
- uzależnienie członków rodziny m. in. od
alkoholu, środków odurzających, internetu;
- wypalenie zawodowe pracowników.

V. Adresaci Programu

Adresatami Programu Wspierania Rodziny są zamieszkujące na terenie Miasta
Radomia:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dzieci i młodzież którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej,
- rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej,
- rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

VI. Zasoby Gminy Miasta Radom- usługi realizowane na rzecz rodzin

Cele i zadania Programu Wspierania Rodziny powinny być realizowane przez instytucje, do których zadań należy praca z rodziną i dzieckiem oraz organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Miasta Radomia. Priorytetem w lokalnych działaniach powinno być wspieranie rodziny w nabywaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Niniejszy Program wspierania rodziny zakłada działania, które nakierowane są na zindywidualizowaną pracę z rodziną, umożliwiającą niwelowanie skutków zaistniałej trudnej sytuacji oraz działania prewencyjne i osłonowe wobec rodzin zagrożonych kryzysem.

Na terenie Gminy Miasta Radomia w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zaangażowane są m.in.:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Limanowskiego 134,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Malczewskiego 20b,
- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna Domowe Ognisko, ul. Malczewskiego 1,
- Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Kościelna 14b,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 1, ul. Kolejowa 22,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2, ul. Toruńska 9,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 3, ul. Główna 3,
- Radomskie Towarzystwo Dobroczynności, ul. Czachowskiego 42,
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”, ul. Pułaskiego 9,
- Katolicka Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza ”Oratorium” prowadzona przez Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archanioła, ul. Wenera 7a,
- Świetlica "Akademia Młodych" prowadzona przez Caritas Diecezji Radomskiej,

ul. Kościelna 3,

- Świetlica "Fan – Fara" prowadzona przez Parafię Rzymsko – Katolicką św. Jana Chrzciciela (Fara), ul. Grodzka 10
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy, ul. Lubońskiego 2
- Klub o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży „Arka”, ul. M. Gajl 24/1, ul. B. Chrobrego 7/9, ul. Plac Stare Miasto 2,
- Publiczny Ogródek Jordanowski, ul. Śniadeckich 9,
- Centrum Wolanowska, ul. Wolanowska 75C lok. 5.

Na terenie Gminy Miasta Radomia funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy kierowany do dzieci i rodzin. Podejmowane działania dotyczą zapewnienia systemu wsparcia poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Mieszkańcy mogą otrzymać również wsparcie w formie terapii psychologicznej i pedagogicznej, oraz terapii uzależnień. Szereg placówek prowadzi również ogólnodostępne zajęcia korekcyjne, edukacyjne, warsztaty, wykłady, poruszające zagadnienia wychowawcze, mające na celu budowanie prawidłowych więzi rodzinnych, rozwój kompetencji rodzicielskich i zapobieganie różnym patologiom. Dla mieszkańców Radomia udostępniony jest również telefon zaufania 19288 oraz radomska Pomoclinia 800 900 007 obsługiwana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ta forma pomocy bardzo często okazuje się istotna z uwagi na anonimowość, często stanowi również pierwszy krok w poszukiwaniu profesjonalnej pomocy. W 2020 roku z pomocy w tej formie skorzystało 120 osób. Gmina podejmuje różnorodne działania na rzecz wspierania funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży oraz form organizowania czasu wolnego, służące umacnianiu więzi rodzinnych. Rodziny pozostające w trudnej sytuacji finansowej mają możliwość skorzystania z bezpłatnych kolonii, obozów oraz stacjonarnych form wypoczynku letniego i zimowego. Działające na terenie Radomia placówki wsparcia dziennego prezentują bogatą ofertę dla dzieci z rodzin wykluczonych społecznie. Powyższe działania przyczyniają się do zwalczania bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką uzależnień, rozwiązywaniem sytuacji kryzysowych. Instytucje wspierają w tworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

VII. Cele Programu

Cel główne

1. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz stworzenie warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny naturalnej.
2. Zgodnie z przyjętym Rządowym Programem Kompleksowego Wsparcia dla Rodzin „Za życiem” Program wspierania rodziny obejmie systemem wsparcia rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

Cele szczegółowe

1. Zapewnienie stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzinom ubogim, zagrożonym bezradnością.
2. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz dla rodzin dysfunkcyjnych.
3. Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

Określone powyżej cele szczegółowe będą realizowane poprzez przedstawione poniżej działania.

Cel 1: Zapewnienie stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzinom ubogim, zagrożonym bezradnością.		
Planowane działania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Wskaźnik realizacji
Świadczenia pomocy społecznej /zasiłki okresowe, celowe, celowe specjalne/	MOPS	- liczba osób/rodzin objętych pomocą na podstawie ustawy o pomocy społecznej
Program wieloletni "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania" - obiady w szkole, przedszkolu, - zasiłki celowe na zakup posiłku	MOPS	- liczba dzieci objętych pomocą w formie obiadów w szkole, przedszkolu - liczba dzieci otrzymujących zasiłek celowy na zakup gorącego posiłku
Świadczenia rodzinne: -zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,	MOPS	- liczba świadczeniobiorców

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, - świadczenie rodzicielskie, - świadczenie pielęgnacyjne, - zasiłek pielęgnacyjny, w tym zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka		
Jednorazowe świadczenie na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i kobiet „Za życiem”	MOPS	- liczba świadczeniobiorców
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	MOPS	- liczba świadczeniobiorców
Świadczenie wychowawcze	MOPS	- liczba świadczeniobiorców
Stypendia i zasiłki szkolne	MOPS	- liczba świadczeniobiorców
Wzmacnianie i wspieranie kondycji finansowej rodzin dzięki realizacji Programu "Karta Rodzina Plus" oraz "Karta Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością"	UM	- liczba wydanych kart
Cel 2: Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz dla rodzin dysfunkcyjnych.		
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny	MOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
Pomoc rodzinom posiadającym trudności we właściwym sprawowaniu opieki nad dziećmi w formie pracy socjalnej	MOPS	- liczba rodzin objętych pracą socjalną przez pracowników socjalnych
Prowadzenie działań przez asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”: - opracowywanie wspólnie z rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia:	MOPS	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

psychologicznego, prawnego, rehabilitacyjno - leczniczego, finansowego i rzeczowego, - załatwianie w imieniu rodzin na podstawie pisemnego upoważnienia spraw w różnych instytucjach, - pomoc w zapewnieniu opieki wychowawczej dla opiekuna osoby niepełnosprawnej		
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia rodziny wspierającej	MOPS	- liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej
Inicjowanie działań na rzecz rodzin i dzieci: grupy samopomocowe, grupy edukacyjne, grupy wsparcia	MOPS, PPP, NGO, POJ	- liczba zrealizowanych projektów - liczba osób uczestniczących w projektach
Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, prawnik)	MOPS, PPP, POJ NGO	- liczba osób, którym udzielono porad
Prowadzenie terapii : - psychologicznej, - terapii uzależnień	PPP, NGO	- liczba osób, które podjęły terapię
Prowadzenie zespołów interdyscyplinarnych w ramach Programu "Rodzina w Remoncie"	MOPS	- liczba powołanych zespołów
Cel 3: Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.		
Podjęcie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną, w tym dzieci i młodzież	MOPS, NGO, POJ	- liczba zrealizowanych projektów, przedsięwzięć - liczba osób uczestniczących w projektach
Kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego	MOPS	- liczba dzieci które skorzystały ze wsparcia placówki wsparcia dziennego

Zakładanym efektem realizacji działań ujętych w Programie Wspierania Rodziny jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo

-wychowawcze. Powyższy cel zostanie osiągnięty dzięki ścisłej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra dzieci i rodzin. Zintegrowane działania mają przyczynić się do minimalizowania negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz przyczyniać się do poprawy funkcjonowania rodzin, jednocześnie zapobiegając umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, a w sytuacji pobytu dzieci poza rodziną biologiczną – ich powrotu do rodziny.

VIII. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań określonych w Programie Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021 –2023 są:

- środki własne gminy,
- dotacje z budżetu państwa,
- środki z innych funduszy zewnętrznych.

IX. Monitoring i ewaluacja

Koordynatorem Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021 – 2023 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu. Program jest dokumentem otwartym i długofalowym, co oznacza, że w ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby do wprowadzenia zmian i korekt w działaniach na rzecz rodzin objętych wsparciem. Monitoring oparty będzie na analizie liczbowej zrealizowanych przedsięwzięć. Informacje w ramach poszczególnych działań zbierane będą każdorazowo za miniony rok kalendarzowy od instytucji wspierających realizację poszczególnych celów szczegółowych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu jako jednostka wyznaczona do realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej będzie sporządzał sprawozdanie, które wraz z potrzebami przedkładane będzie w terminie do 31 marca każdego roku Prezydentowi Miasta, a następnie Radzie Miejskiej. Dodatkowo dwa razy w roku sporządzane będą sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przekazywane będą Wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sprawozdanie za okres od 1 stycznia do dnia 30 czerwca sporządzane będzie w terminie do dnia 31 lipca danego

roku, natomiast za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia w terminie do 31 stycznia roku następnego (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 roku w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej).